



## Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. június 1.

# A kisvállalkozások versenyképességét alig javította az uniós támogatás

A kis- és középvállalkozások (kkv-k) kiemelt szerepet töltenek be az uniós gazdaságban, mégsem látták igazán hasznát a versenyképességük fokozására irányuló uniós fellépésnek: erre a következtetésre jutott az Európai Számvevőszék ma közzétett különjelentésében. Az uniós források élénkítették ugyan a kkv-k beruházási hajlandóságát, de csak kevésbé voltak hatásosak és eredményesek a versenyképesség tekintetében, olyannyira, hogy a támogatott kkv-k zöme egyáltalán nem kovácsolt tényleges előnyt az uniós finanszírozásból. A számvevők szorgalmazzák, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok jobban használják fel a rendelkezésre álló uniós forrásokat a kkv-k versenyképességének eredményes támogatására.

A kis- és középvállalkozások az Unió gazdaságának alappillérei: az uniós munkavállalók mintegy kétharmadát (63%) foglalkoztatják és az uniós hozzáadott érték felét (52%) állítják elő. Mégis nehézségekbe ütköznek, amikor nagyobb vállalatokkal próbálnak versenyre kelni. Az Uniónak vannak a kkv-k támogatását célzó szakpolitikái, ezeket elsősorban az Európai Regionális és Fejlesztési Alap (ERFA) kereteiből finanszírozza. A 2014–2020-as időszak során az ERFA által finanszírozott programok több mint 40 milliárd eurót különítettek el a kkv-k versenyképességének javítására, és további uniós forrásokat szabadítottak fel a Covid19-világjárványra reagálva. Az uniós számvevők azonban arra a következtetésre jutottak, hogy ez nem növelte jelentősen a kkv-k versenyképességét.

*„Az uniós gazdaság gerincét jelentő kkv-knak tevékenységük megkezdéséhez és bővítéséhez szükségük van a támogatásra és érdemesek is arra – jelentette ki Pietro Russo, az ellenőrzésért felelős számvevőszéki tag. – Az ERFA-támogatás azonban az elmúlt években nem hozott kézzel fogható változást a kkv-k általános versenyképességében, ami némi kételyt ébreszt az e területen folytatott uniós fellépés előnyeit illetően.”*

Az Unióban több mint 20 millió kkv működik. A tervek szerint az ERFA 2019 végéig ezek közül 800 000 számára nyújtott volna közvetlen támogatást. Az ERFA-rendelet azonban nem írta elő a tagállamok számára arra vonatkozó stratégiák kidolgozását, miként lehet a legjobban előmozdítani a kkv-k versenyképességét, ezzel megnehezítve annak biztosítását, hogy az uniós finanszírozás a legnagyobb növekedési potenciállal bíró vállalkozásokat és területeket célozza meg. Az ERFA-programok átlagosan mintegy 42 000 eurót biztosítottak az egyes kedvezményezett kkv-k részére. E számadat elrejtí azonban a tagállamok közötti jelentős eltéréseket: a tényleges támogatási összegek az Ausztriában projektenként kifizetett

*E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján ([eca.europa.eu](https://eca.europa.eu)).*

## ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu) @EUAuditors [eca.europa.eu](https://eca.europa.eu)

hosszvetőleg 392 000 eurótól az Írorszáiban folyósított kevesebb mint 1000 euróig terjedtek. A Számvevőszék arra figyelmeztet, hogy a kkv-k nagy számban történő finanszírozása problematikus lehet, mivel a kisléptékű projektek esetében fennáll a kockázata annak, hogy a támogatás nem éri el a kkv-k versenyképességének valódi javulásához szükséges kritikus mértéket.

A gyakorlatban az ERFA-finanszírozás nagy részét adott kkv-ra irányuló egyedi projektek révén irányozták elő. Az ellenőrzés azonban rávilágít arra, hogy ezek a projektek csak kevésbé eredményeztek továbbgyűrűző hatásokat, ami csökkentette az uniós támogatás globális hatását. Néhány esetben az ERFA-finanszírozás akár még kedvezőtlenül is hatott az ugyanazon a piacon versenyző, de támogatásban nem részesülő kkv-k gazdasági kilátásaira. A számvevők arra is felhívják a figyelmet, hogy a projektek általában a versenyképesség egy egyedi tényezőjére irányultak ahelyett, hogy szélesebb értelemben törekedtek volna a projekt versenyképességének biztosítására vagy az olyan piaci igények kielégítésére, mint a szakképzett munkaerő iránti igény, a szabályozási nehézségek leküzdése vagy az adminisztratív terhek kezelése. A számvevők megállapítása szerint ebből következően egyes esetekben a kkv-k jelentős források beruházásával sem növelték általános versenyképességüket.

A Számvevőszék szerint egyéb tényezők is csökkentették az uniós támogatás eredményességét: a kiválasztási eljárások között akadt olyan, amely összességében nem volt eléggé ambiciózus, vagy amelyet nem úgy alakítottak ki, hogy a legversenyképesebb projekteknek ítélje oda a finanszírozást. A támogathatósági minimumkövetelményeket teljesítő projektek többségét összehasonlító teljesítményértékelés vagy a pályázatok közötti verseny nélkül támogatták. Nem vették figyelembe az olyan tényezőket, mint a versenyképesség fenntartható növekedése vagy a piacbővítés, míg az innováció vagy a kutatás és fejlesztés csak csekély hatást gyakorolt a kiválasztási döntésekre. Ennek következtében elsősorban nem a legígéretesebb kkv-k jutottak hozzá az uniós forrásokhoz.

Végezetül a számvevők megkérdőjelezik a támogatás hozzáadott értékét. Megjegyzik, hogy a kkv-k többsége közfinanszírozás nélkül is ugyanazokat a beruházásokat valósította volna meg, ami megerősíti azt a problémát, amelyre korábban már számos alkalommal felhívtuk a figyelmet: az ilyen típusú uniós támogatás esetében fennáll a holtteherhatás kockázata.

### **Háttér-információk**

Az Unióban belül a kis- és középvállalkozások olyan, 250-nél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások, amelyek éves forgalma nem haladja meg az 50 millió eurót, vagy éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 43 millió eurót. Az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) és különösen az Európai Regionális és Fejlesztési Alap (ERFA) a legnagyobbak közé tartoznak a kkv-k számára pénzügyi támogatást nyújtó programok közül. A 2014–2020-as időszakban az ERFA által finanszírozott programok 54,4 milliárd eurót különítettek el a kkv-kkal kapcsolatos intézkedésekre egyedi prioritások, más néven „tematikus célkitűzések” révén. A tematikus ERFA-célkitűzések többsége közvetlenül vagy közvetve hozzájárulhat a kkv-k versenyképességének növeléséhez. A 3. tematikus célkitűzés (A kkv-k versenyképességének javítása) az ERFA keretében rendelkezésre bocsátott források tekintetében a második legnagyobb: 2021 júniusáig a 201,5 milliárd eurós teljes ERFA-finanszírozásból 40,3 milliárd eurót irányoztak elő erre a célkitűzésre az uniós költségvetésből. Összességében a kkv-k ERFA-támogatásának háromnegyedét (75%) közvetlen támogatás formájában nyújtják.

Az „ERFA-támogatás a kkv-k versenyképességének javítására: tervezési hiányosságok rontják a finanszírozás eredményességét” című, 08/2022. sz. számvevőszéki különjelentés elérhető a Számvevőszék honlapján ([eca.europa.eu](https://eca.europa.eu)).

Idén májusban a Számvevőszék különjelentést tett közzé a [a kkv-k nemzetközi piacokhoz való hozzáférését segítő uniós programokról](#) is.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, többek között a nemzeti parlamenteknek, az ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseiben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül.

**A sajtó rendelkezésére áll:**

A Számvevőszék sajtóirodája: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu)

- Vincent Bourgeais: [vincent.bourgeais@eca.europa.eu](mailto:vincent.bourgeais@eca.europa.eu) – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: [damijan.fiser@eca.europa.eu](mailto:damijan.fiser@eca.europa.eu) – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: [claudia.spiti@eca.europa.eu](mailto:claudia.spiti@eca.europa.eu) – M: (+352) 691 553 547